

Innocentii XI. anni 1682. quo proscripta fuit sequens propositio: *Scientia ex confessione acquisita uti licet, modo fiat sine directa aut indirecta revelatione, et gravamine poenitentis, nisi aliud multo gravius ex non usu sequatur, in cuius comparatione prius merito contemnatur.* Addit Pontifex, Confessarios nullo modo posse uti tali doctrina, etiam seclusa quacumque revelatione.

483. — QUAER. 6º *An saltem quandoque, vel quandonam Confessarius uti possit notitia confessionis?*

Resp. Iuxta omnes Theologos id potest in sequentibus casibus: 1º ad orandum pro poenitente, vel benignius erga ipsum agendum: 2º ad consulendos libros, vel sapientes, prudenter tamen, secluso revelationis periculo; 3º ad se dirigendum per experientiam ex confessionibus acquisitam, v. gr. ad rigorem temperandum, et ad se dirigendum ex confessione unius ad alios prudenter interrogandos, vel instruendos, nullam dando prioris confessionis suspicionem; 4º ad reformandos proprios mores, ad corrigendos proprios defectus, aut ad melius fungendum suo officio, v. gr. ad socordiam exuendam, vigilantius in subditos invigilandum, seclusa revelationis suspicione, etc., quia quisque tenetur defectus suos corrigere statim ac ad eos advertit; nec potest ullus poenitens rationabiliter ostendi, quod Confessarius ob auditam in confessione vitam in melius mutet. — S. Lig. n. 637.

Conclusio. In re tam gravi, et adeo periculosa, summopere cautus esse debet Confessarius, ne verbum ullum proferat, aut quidpiam agat aut innuat, unde sequi possit odium etiam minimum Sacramenti, gravamen poenitentis, aliorum quorumlibet offendio vel scandalum. Sit igitur prudens et discretus non in sermonibus solum, sed in tota sua agendi ratione. Oret frequenter cum Psalmista (Ps. 140. v. 3.): *Pone, Domine, custodiam ori meo, et ostium circumstantiae labiis meis;* vel cum Sapiente (Sap. c. 9. v. 4.): *Da mihi sedium tuarum assistricem sapientiam.*

TRACTATUS

DE EXTREMA UNCTIONE

CAPUT I.

DE NATURA ET EFFECTIBUS EXTREMAE UNCTIONIS

484. — I. Extrema Unctio definitur Sacramentum novae legis a Christo institutum ad conferendam salutem animae, vel etiam corporis, aegroto vita periclitanti, per unctionem Olei benedicti et orationem Sacerdotis.

Extrema Unctio est verum novae legis Sacramentum. Constat, 1º quia est signum sensibile, conferens gratiam, et a Domino Iesu Christo institutum. Ratio enim signi satis patet per unctionem et orationem Sacerdotis. Quod conferat gratiam, constat ex eius effectibus. Institutio autem divina demonstratur apostolica traditione. Promulgatum fuit praesertim a S. Iacobo in Epistola catholica, V. 14. et 15., ubi dicitur: *Infirmitur quis in vobis? inducat Presbyteros Ecclesiae; et orent super eum, ungentes eum oleo...; et oratio Fidei salvabit infirmum, et alleviabit eum Dominus; et si in peccatis sit, remittentur ei.*

Constat 2º ex definitione Conc. Trid., sess. 14., de Extrema Unctione, ubi sic dicitur: *Si quis dixerit, Extremam Unctionem non esse vere et proprie Sacramentum a Christo Domino nostro institutum, et a beato Iacobo Apostolo promulgatum, sed ritum tantum acceptum a Patribus, aut figuratum humanum, anathema sit.*

485. — II. Effectus Sacramenti Extremae Unctionis sunt 1º Gratia sanctificans cum gratiis actualibus Sacramenti propriis, quae mirifice iuvant ad recreandum infirmum, eumque confirmandum contra diaboli tentationes.

2º Remissio omnium peccatorum nondum remissorum, etiam mortali. Constat ex textu S. Iacobi supra citato: *Et si in peccatis sit, remittentur ei.* Hinc Sacramentum Extremae Unctionis est quidem primario Sacramentum *vivorum*, sed secundario est Sacramentum *mortalium*, nempe in hypothesi status peccati. Remittit certo venialia *primario* et *per se*; probabilius autem eodem modo etiam mortalia remittit. — S. Lig. n. 731.

3º Abstergio reliquarum peccati, quae sunt non solum poenae peccatis debitae, sed etiam animi anxietates, infirmitates, languor ad bonum, torpor, timor, et alia similia, quae ex peccatis contrahuntur. Hi autem effectus maiores sunt, quo infirmus melius est animo comparatus.

4º Restitutio sanitatis corporis interdum, si animae saluti expediatur. Constat ex textu S. Iacobi citato, et ex *Conc. Trid. sess. 14., de Extrema Unctione*, c. 2. Hinc apparet, quam turpiter errant, qui hoc Sacramentum non recipiunt, nisi cum morbus ita invaluit, ut iam sine miraculo sanari nequeant. — S. Lig. n. 731.

CAPUT II.

DE MATERIA ET FORMA EXTREMAE UNCTIONIS

ARTICULUS I. — DE MATERIA HUIUS SACRAMENTI

486. **Principia.** — I. Materia remota est Oleum ab Episcopo benedictum. Constat ex *Conc. Trid. sess. 14. de Extrema Unctione* c. 1. ubi sic dicitur: *Intellexit Ecclesia materiam (huius Sacramenti) esse Oleum ab Episcopo benedictum; nam unctio aptissime Spiritus Sancti gratiam, qua invisiibiliter anima aegrotantis inungitur, repreäsentat.*

II. Oleum Extremae Unctionis, seu infirmorum ab Episcopo dioecesano, vel (Sede vacante) ab alio Episcopo vicino, in Coena Domini benedicendum est; sicut Chrisma, et singulis annis renovandum, non tamen ad validitatem Sacramenti. Ita ex pracepto Clem. VIII. apud S. Lig. n. 708.; et Salmant., c. 2., n. 10. Constat etiam ex praxi perpetua Ecclesiae, et ex Rituali Romano *de Extrema Unctione*, ubi dicitur: *Oleum sanctum singulis annis in Coena Domini, veteri combusto, renovandum est.*

487. — III. Materia proxima est unctio quarundam partium corporis, quae sunt saltem quinque sensus. Facienda enim est unctio 1º in oculis, seu in palpebris; 2º in auribus; 3º in naribus; 4º in ore seu in labio inferiore; 5º in manibus, *supra* pro Sacerdotibus, *intra* pro laicis; 6º in pedibus, seu supra pedes; 2º in renibus; sed haec omittitur pro feminis, et etiam in viris, si facile fieri nequeat, nempe si infirmus moveri non possit. Imo hodie, ait Scavini, in omni casu et quoad omnes omittitur.

488. **Quaesita.** — QUAER. 1º *An praeceptum renovandi oleum obliget sub gravi?*

Resp. Affirm., ut videtur, quia materia sat gravis appetit. Attamen si novum oleum haberi non possit, antiquo uti licitum est. — S. Lig. n. 708.

Si forte autem intra annum Oleum benedictum sit defectum, neque aliud haberi queat, Oleo benedicto superstiti aliud oleum non benedi-

ctum, in minori tamen quantitate, potest infundi. — *Rit. Rom.* Idque saepius fieri potest, quamvis paulatim longe etiam maior quantitas addatur, quam ab Episcopo consecrata fuit initio, modo tamen ea in unaquaque commixtione minor sit altera parte, cui infunditur. — S. Lig. ibid.

QUAER. 2º *An oleum necessario debeat esse olivarum?*

Resp. Affirm. Ratio est, 1º quia *proprie* nomine olei ex usu communi intelligitur oleum olivarum. 2º Constat aliunde ex Decreto Eugenii IV. pro Armenis, in quo de Extrema Unctione legitur: *Cuius materia est oleum olivarum.* 3º Patet etiam ex tota traditione et unanimi Doctorum consensu. — Vid. S. Lig. n. 708.

489. — QUAER. 3º *An hoc oleum debeat necessario esse benedictum ab Episcopo?*

Resp. Affirm. Constat ex variis Declarationibus Pauli V. et nuperrime Gregorii XVI. die 4. Sept. 1842. (*).

QUAER. 4º *An oleum debeat esse benedictum in ordine ad Extremam Unctionem?*

Resp. Controvertitur. Duplex est sententia probabilis, ut ait S. Lig. n. 709. Alii negant, quia Ecclesia nihil aliud requirit, nisi ut oleum sit ab Episcopo benedictum. Hinc (aiunt) Oleum infirmorum et Chrisma valide adhiberi possunt ad unctiones faciendas. Alii vero affirmant, quia sicut Chrisma benedictione propria pro Confirmatione deputatur, ita etiam Oleum infirmorum pro Sacramento Extremae Unctionis. In praxi tamen omnino sequtendum est, excepto necessitatis casu, in quo administrandum est hoc Sacramentum sub conditione cum alio Oleo benedicto, et postea si Oleum infirmorum haberi potest, iterandum est. — S. Lig. ibid.

Dixi alio oleo benedicto: nam triplex distinguitur Oleum sanctum, quod in eadem caeremonia Feria V. in Coena Domini ab Episcopo benedicatur, scilicet Oleum infirmorum, Oleum catechumenorum, et sanctum Chrisma, seu Oleum cum balsamo immixtum. 1º Oleum infirmorum non inservit nisi ad inungendos infirmos in periculo mortis et ad consecratio-

(*) Haec sunt duo decreta, 1º Pauli V.: « S. D. N. Paulus V. in Congr. generali coram EE. Cardinalibus contra haereticam pravitatem Inquisitoribus, proposito dubio: an in casu necessitatis parochus, ad validitatem sacramenti Extremae Unctionis, uti possit oleo a se benedicto: iidem PP. decreverunt: negative, ad formam decreti 13. Ian. 1655. Quam EE^{um} resolutionem eadem die Gregorius XVI. approbavit ».

2º Gregorii XVI. « In Cong. generali coram EE. Cardinalibus contra haereticam pravitatem Inquisitoribus, proposito dubio: an in casu necessitatis parochus, ad validitatem sacramenti Extremae Unctionis, uti possit oleo a se benedicto: iidem PP. decreverunt: negative, ad formam decreti 13. Ian. 1655. Quam EE^{um} resolutionem eadem die Gregorius XVI. approbavit ».

nem campanarum pro unctione externa; nam pro interna Chrisma adhibetur; 2º Oleum catechumenorum deputatur ad catechumenos ante Baptismum in pectore et inter scapulas inungendos, ad manus neosacerdotum consecandas, necnon ad nonnullas alias consecrationes, v. gr. regum, etc.; 3º Chrisma vero adhibetur in Sacramento Confirmationis, in caeremoniis Baptismi, iam collato Sacramento, et ad alias consecrationes, v. gr. calicis, patenae, ciborii, altaris, campanae (interius), etc... — Vide *Pontificale Romanum*, praesertim ubi de caeremoniis Feriae V. in *Coena Domini*.

490. — QUAER. 5º An unctionio quinque sensuum sit de necessitate Sacramenti?

Resp. *Probabilis* affirmandum videtur cum sententia communiori Theologorum, cui consonat praxis Ecclesiae; haec autem, secluso casu necessitatis, semper servanda est. Sententia tamen negativa speculative probabilis dicitur a S. Lig. n. 710.

491. — QUAER. 6º An requiratur de necessitate Sacramenti gemina unctionio in geminis partibus, v. gr. in utroque oculo, utraque aure etc.?

Resp. *Neg.* quia sensus totus in parte unica habetur. Extra casum tamen necessitatis gemina unctionio servanda est vi praecepti. — S. Ligorrio, ibid.

QUAER. 7º Quomodo unctiones fieri debeant?

Resp. Unctiones fieri debent pollice dextro Sacerdotis, qui formam simul proferre debet, et per modum crucis infirmum ungit. Sic ex *Rit. Rom.* Sed haec ad liceitatem, non vero ad validitatem pertinent. In membris autem geminis incipitur a dextro, v. gr. ab oculo dextro, etc. — *Rit. Rom.*

492. — QUAER. 8º An de necessitate Sacramenti servandus sit ordo inter variorum sensuum unctiones?

Resp. *Neg.* Ratio est, quia huiusmodi inversio minime impedit Sacramenti significationem. Attamen communiter dicunt talem inversionem esse graviter illicitam, quia est contra usum Ecclesiae in re notabili. — S. Lig. n. 710., in fine, etc.

QUAER. 9º An possit conferri Extrema Unctio mutis, surdis et caecis a nativitate?

Resp. *Affirm.*; possunt enim inungi prope organa, quibus carent: nam etsi exterius per illa non peccaverint, per interiores tamen animae potentias, quibus ea respondent, peccare potuerunt (1).

(1) Necessarium non videtur ad hanc rationem recurrere. Sacraenta enim suæ vi operantur gratiae sanctificantis infusionem; haec autem, si subiecto con-

grua non desit dispositio, peccata quaeviis expellit, sive exterioribus sensibus patrata ea fuerint, sive solis internis potentiss.

493. — QUAER. 10º Quomodo ungendus sit infirmus manu vel pede truncatus, etc.?

Resp. Unctio facienda est in parte viciniori membro mutilato; sic enim loquitur Rituale Rom.: *Si quis sit aliquo membro mutilatus, pars loco illi proxima inungatur, eadem verborum forma.*

QUAER. 11º An una sola gutta olei sufficiat ad unctiones faciendas?

Resp. *Affirm.* *probabilis.* Ratio est, quia qui ungit una gutta olei, vere ungit; oleum enim plus, quam alii liquores, diffunditur. — Ita S. Lig. ut *probabilis*, Lacroix, n. 2094., et alii *communius*. — Negant autem nonnulli; quia ungere, est oleum per varias partes diffundere, quod non fit per unicam olei stillam. Sed respondeatur diffundi oleum per varias partes, cum quinque sensus unguntur, etiamsi eadem stilla adhibeatur. In praxi tutius est, et certe sufficit pro valore Sacramenti intingere in oleo extremam partem digiti ad singulas unctiones speciales, quae sub repetita forma fiunt.

QUAER. 12º Utrum tempore pestis, aut alicuius morbi contagiosi licet unctiones sacras peragere mediante penicillo?

Resp. *Affirmative*, saltem *probabilis* ex Benedicto XIV, qui multos autores assert pro hac sententia (*de Synodo*, l. XIII. c. 19.) (*).

ARTICULUS II. — DE FORMA EXTREMAE UNCTIONIS

494. — Formae Extremæ Unctionis haec est: *Per istam sanctam unctionem et suam piissimam misericordiam indulgeat tibi Dominus quidquid per visum (inuncto oculo, et sic de aliis) deliquisti.* Constat ex *Conc. Trid. sess. 14. c. de Extrema Unctione*, et ex *Rit. Rom.* Forma integre repetenda est ad singulas partes ungendas, exprimendo membrum, quod tunc inungitur, nempe per visum ungendo oculos, per auditum in unctione aurium, etc.

495. Quaesita. — QUAER. 1º An ad validitatem Sacramenti requiratur expressio cuiuslibet sensus, scilicet, PER VISUM, PER AUDITUM, etc.

Resp. *Controvertitur.* Alii *negant*, quia non reperitur in forma Graecorum, quae tamen ab Ecclesia admittitur ut valida. Alii *affirmant*, quia per unam unctionem et formam illi respondentem non remittuntur quorumeumque peccatorum reliquiae, sed eorum tantum, quae per illum sensum commissa sunt. Cum igitur res dubia sit, sub gravi expressio sensus adhibenda est. — Billuart.

QUAER. 2º Quaenam verba sint formae essentialia?

Resp. Sunt sequentia: *Per istam unctionem indulgeat tibi Dominus quidquid deliquisti*, cum verbo sensum exprimente, idest *per visum* etc.

(*) S. R. C. 9. Maii 1857. hunc usum, qui alicubi invaluerat, reprobat, remota necessitatis causa.

QUAER. 3º An ad validitatem sufficiat unica forma ad omnes sensus, si singuli distincti exprimantur et ungantur?

Resp. Controvertitur. Alii affirmant, quia haec forma est virtualiter multiplex et aequivalet pluribus particularibus, siveque specialiter effectum cuiuslibet formae specialis significat. Alii vero negant, quia cum materiae partiales, scilicet unctiones, sint distinctae, singulis etiam formae speciales respondere debent.

Urgente tamen necessitate, suadenda est haec forma generalis: *Per istam sanctam unctionem et suam piissimam misericordiam indulget tibi Dominus quidquid deliquisti per sensus, visum, auditum, gustum, odoratum et tactum. Ungendi autem sunt sensus dum exprimuntur. Sed si tempus supersit, sub conditione repetendae sunt unctiones cum forma singulis propria, et addendae sunt aliae orationes omissae, ut in Rituali praescribuntur.* — S. Lig. n. 710.

CAPUT III.

DE MINISTRO EXTREMAE UNCTIONIS

496. — I. Solus Sacerdos est minister huius Sacramenti. Constat 1º ex verbis S. Iacobi iam citatis: *Infirmitur quis in vobis? inducat Presbyteros Ecclesiae, etc.; 2º ex definitione Ecclesiae. Sic enim Trident. sess. 14. de Extrema Unctione, Can. 4.: Si quis dixerit Presbyteros Ecclesiae, quos B. Iacobus adducendos esse ad infirmum inungendum hortatur, non esse Sacerdotes ab Episcopo ordinatos, sed aetate seniores in quavis communitate, ob idque proprium Extremae Unctionis ministrum non esse solum Sacerdotem, anathema sit.*

II. Omnis Sacerdos potest illud Sacramentum valide ministrare, quia potestas valide illud conferendi competit Sacerdoti ratione ipsius Ordinis. Non tamen illud ministrare licite potest, nisi solus Pastor animalium; quia ad pastorem pertinet oves suas pascere. Religiosi autem qui hoc Sacramentum sine licentia Parochi ministrare praesumant, excommunicationem Papae reservatam ipso facto incurront. — Sic ex Clement. de Privilegiis, et Constit. Pii IX. Apostolicae Sedis.

497. Quaesita. — QUAER. 1º An quis Sacerdos possit hoc Sacramentum ministrare ex consensu Parochi probabiliter praesumptio?

Resp. Affirm. probabilius, quia non videtur cum tanto rigore procedendum esse, ubi agitur de delegatione ad meram liceitatem, nec ulla tenus sermo est de valore ipsius Sacramenti. Attamen non facile praesumenda est talis delegatio. — S. Lig. n. 722. — Salmant., et alii contra alios.

Verumtamen si Sacerdos, cui administratio huius Sacramenti competit, abest, vel excommunicatione aut suspensione ligatur, quilibet Sacerdos in casu necessitatis hoc Sacramentum administrare potest, imo ex charitate debet. — Scavini.

QUAER. 2º An sit mortale omittere orationes in Rituali praescriptas, vel ministrare sine vestibus sacris?

Resp. ad 1º Affirm., quia materia valde gravis est. Excipe necessitatis casum. — S. Lig. n. 727. et alii communiter.

Resp. ad 2º Affirm., pariter extra necessitatem; in necessitate vero probabilius neg. — Ita communius cum S. Lig. n. 726., contra nonnullos.

498. — QUAER. 3º An vel qualis sit obligatio Extremam Unctionem ministrandi?

Resp. Pastor nisi gravi aliqua causa excusetur, tenetur ratione officii sub mortali eam subditis periculose aegrotantibus, eandemque potentibus ministrare. — S. Ligor. n. 729., etc. — Recole dicta de Sacram. in genere, n. 25.

QUAER. 4º An vel quale peccatum sit ministrare Extremam Unctionem sine lumine?

Resp. Non excusandum est a veniali, nisi necessitas urgeat, tum propter Ecclesiae consuetudinem, tum ob reverentiam Sacramento debitam. — Attamen veniale non excedit, quia non videtur iniuria gravis Sacramento irrogari (2). — S. Ligorius, n. 728., etc.

499. — QUAER. 5º Quando suscipit aegrotus et Viaticum et Extremam Unctionem, quodnam Sacramentum debeat prius ministrari?

Resp. Extrema Unctio debet post Eucharistiam ministrari. Sic expresse statuit Rubrica Ritualis Romani. — In illo casu bis recitari debet Confiteor. — Sic S. Congr. Indulg. 5. Februar. 1841.

QUAER. 6º Quale sit peccatum omittere signum crucis in unctionibus?

Resp. Est veniale tantum iuxta communem sententiam, quia ibi materia gravis non apprehenditur; in necessitate vero nullum est peccatum. — S. Lig. n. 728.

500. — QUAER. 7º An vel quale peccatum sit conferre hoc Sacramentum sine ministro inserviente, et an in necessitate mulier adhiberi possit?

Resp. ad 1º Non est mortale nullum adhibere ministrum, et in necessitate nullum est peccatum. — Ita communissime Theologi. — Imo iuxta plures probabiliter nullum est peccatum etiam extra necessitatis casum. Sed oppositum probabilius dicit S. Lig. n. 824.

(2) De hac re in Rituali Romano haec ret... ceream item candelam, quae deintantum habentur: Sacerdos... parari cu... de accensa ipsi ungenti lumen praebeat.

Resp. ad 2um Mulier ad officium ministrantis nunquam est adhibenda; et si Clericus aut laicus inveniri facile nequit, Sacerdos solus omnes caeremonias peragat, et ipse orationibus respondeat. — Ita S. Lig. ibid., et alii communissime.

QUAER. 8° An expectari possit mortis articulus ad conferendum hoc Sacramentum?

Resp. Neg. Imo communiter docent Theologi, graviter peccare Parochos, qui illud differunt usquedum infirmus destituatur usu sensuum et rationis, quia sic caret infirmus uberiori fructu, quem percepisset, si compos rationis Sacramentum recepisset; insuper quia privatur spiritualibus viribus ad resistendum daemoni, et ad perforanda morbi incommoda; et etiam quia infirmus, si esset in mortali, et Sacramentum suscepisset adhuc rationis compos, auxilio attritionis gratiam fuisse adeptus, qua alioquin privatur; denum quia virtute huius Sacramenti consequi potuisset sanitatem corporis, si tempore congruo ipsi collatum fuisse. Hinc Catechismus Romanus: *Gravissime peccant, qui illud tempus aegroti ungendi observare solent, cum iam omni salutis spe amissa, vita et sensibus carere incipit.* De Extr. Unct. n. 18.

Parochus in primis meminisse debet non postremas esse muneras sui partes aegrotantium curam habere. Ita Rituale Rom. tit. de Visitat. et cura infirmorum. — Quocirca recte dicit Catalanus: *teneri ex iustitia Parochum infirmis parochiae suae assistere, potissimum in commendatione animae, certa est sententia unanimi Theologorum consensu comprobata.* Consonant autem plures Declarationes S. Congr. Conc. relatæ apud *Analecta Iuris Pontif.* (Iulio 1861.).

CAPUT IV.

DE SUBJECTO EXTREMAE UNCTIONIS

501. — Subiectum huius Sacramenti sunt omnes, et soli peccatores et infirmi vita periclitantes. Constat 1° ex verbis S. Iacobi: *Infirmatus quis in robis? Inducat Presbyteros Ecclesiae, etc.*: verbum autem *infirmatur* graece significat morbum periculosum; 2° ex definitione Ecclesiae. Sic enim in *Decreto unionis*: *Hoc Sacramentum nisi infirmo decuius morte timetur, dari non debet.* Consonat Trid., sess. 14. c. 3.

Hinc huius Sacramenti capaces non sunt pueri ante usum rationis, nec perpetuo amentes, quia nulla peccata actualia commiserunt.

502. *Quaesita.* — *QUAER.* 1° An Extrema Unctio conferri debeat infirmis delirantibus?

Resp. Affirm., si antea Sacramentum petiverint, aut petituri fuissent, si de hoc cogitassent, aut signum doloris de peccatis ostenderint. Imo et

infirmis destitutis sensibus, ut constat ex *Rit. Rom.* — Recole dicta de *Sacram. in genere*, n. 42.

QUAER. 2° An hoc Sacramentum licite conferri possit aegroto in periculo mortis dubio, seu probabili?

Resp. Affirm. cum sententia communis et vera, quia ad ministrandum hoc Sacramentum *valide et licite*, sufficit ut infirmus laboret morbo ita gravi, ut prudenter existimetur versari in periculo mortis. Confirmatur ex *Rit. Romano*, ubi sic statuitur: *Debet hoc Sacramentum praebeti infirmis, qui tam graviter laborant, ut periculum mortis imminere videatur.* — S. Lig. n. 714., etc.

QUAER. 3° An Extrema Unctio possit conferri pueris?

Resp. Affirm., dummodo sint rationis compotes, ac iudicentur dolis et culpae capaces. Ita Bened. XIV. (*de Synodo I. VIII. c. 6.*), qui acriter improbat nonnullas synodales Constitutiones, quibus aetas certa determinata fuit, ante quam pueri non possint inungi.

503. — *QUAER.* 4° An vel quando hoc Sacramentum iterari possit?

Resp. 1° Certo iterari potest, quoties infirmus in periculo morbo inunctus convaluit, et rursus in morbum periculosum incidit. Constat ex *Conc. Trid. sess. 14. de Extrema Unctione*, c. 3. ubi dicitur: *Quod si infirmi post susceptam hanc unctionem convaluerint, iterum huius Sacramenti subsidio iuvari poterunt, cum in aliud simile vitae discrimen inciderint.*

Resp. 2° Potest etiam iterari in eadem infirmitate, si diuturna fuerit, et infirmus notabiliter convaluerit, ita ut a periculo mortis eripi visus fuerit, et iterum in idem inciderit. Ratio est, quia tunc est vere novum mortis periculum. Constat ex *Rituali Romano*, ubi dicitur: *In eadem infirmitate hoc Sacramentum iterari non debet, nisi diuturna sit, ut cum infirmus convaluerit, iterum in periculum mortis inciderit.*

QUAER. 5° An iterari possit in eodem morbo diuturno, si dubitetur, an revera status morbi mutatus fuerit?

Resp. Affirm. probabilius, si dubium sit vere positivum, scilicet quando est vere probabile, infirmum exiisse e periculo mortis; haec enim iteratio in istis casibus est veteri Ecclesiae consuetudini magis confirmis. — S. Lig. n. 715.

504. — *QUAER.* 6° An sit obligatio gravis recipiendi hoc Sacramentum?

Resp. Duplex est sententia probabilis.

I^a SENTENTIA affirms. 1° Patet (aiunt) ex verbis ipsius Apostoli Iacobi: *Infirmatus quis in robis? Inducat Presbyteros Ecclesiae, etc.* Vox autem *inducat* praeceptum continet. Ergo etc. 2° Accedit praxis Ecclesiae, quae summa sollicitudine semper curavit, ut ab omnibus infirmis susciperetur.